

Justis- og beredskapsdepartementet

Høring - evaluering av offentleglova

Vi viser til departementets brev 25. februar 2016 med invitasjon til innspill og kommentarer til evalueringsrapporten «Innsyn i forvaltningen – Kompetanse, etterspørsel og makt».

Vi synes det er positivt at forvaltningen får anledning til å kommentere både rapporten og eventuelle andre tema knyttet til offentleglova. Dette er et fagområde som de siste årene har krevd økte ressurser hos oss, og vi setter derfor pris på muligheten til å spille inn våre kommentarer.

I det følgende vil vi først redegjøre for våre kommentarer til selve rapporten. Deretter vil vi gi generelle kommentarer knyttet til vår erfaring med loven.

Evalueringsrapporten «Innsyn i forvaltningen – Kompetanse, etterspørsel og makt»

Det er vår oppfatning at rapporten gjenspeiler situasjonen bedre for departementene enn for underliggende etater. Videre opplever vi at rapporten ikke i tilstrekkelig grad besvarer spørsmålene den er ment å ta stilling til – den framstår noe ustrukturert og er preget av gjentakelser.

Vi vil understreke viktigheten av at hvor mange innsynskrav man mottar ikke er av avgjørende betydning for ressursbruk o.l. - det er antall dokumenter som må gjennomgås som er avgjørende for hvor ressurskrevende et enkelt innsynskrav er. For eksempel kan ett enkelt innsynskrav i teorien dreie seg om hundre dokumenter, med eller uten vedlegg. Andre innsynskrav kan gjelde kun ett dokument. Rapporten tar ikke høyde for denne variasjonen.

Rapporten fremhever at det er tidkrevende å vurdere hva som er forretningshemmeligheter. Vi opplever at rapporten problematiserer i stor grad hva som er forretningshemmeligheter når det gjelder anbud. Det er imidlertid vår oppfatning at i volum er det for det meste andre tilfeller enn anbud der denne vurderingen er vanskelig (vurderingen etter offl. § 13 jf. fvl. § 13 første ledd nr.2).

Generelt om loven og vår erfaring med denne

Vi opplever at loven helt klart bidrar til økt innsyn. Dette er positivt. Det medfører vesentlig merarbeid for etatene - dette er imidlertid nødvendig for å nå formålet med loven, og er derfor noe forvaltningen må godta. Hos oss krever ordningen anslagsvis 1-2 fulle stillinger til enhver tid, og tidvis mer enn dette.

Vi savner en mulighet til å avvise anonyme krav. Vi mener at behovet for åpenhet i forvaltningen tilsier at det også skal være åpenhet om hvem som krever og eventuelt får innsyn.

Det oppfattes videre som en uheldig bruk av innsynsretten når samme person ber om innsyn i samme dokument flere ganger over kort tid. Så vidt vi kan se gir loven per i dag ingen anledning til å avvise slike krav. Vi opplever at publikum ofte ikke har orden i egne arkiv, og derfor jevnlig tar kontakt med oss for å få dokumenter som de allerede har fått eller selv har utarbeidet. I de fleste tilfellene er vi her over i partsinnsyn etter forvaltningsloven, men problemstillingen er treffende for innsynsproblematikk generelt.

Som nevnt under våre kommentarer til rapporten, er det i mange tilfeller vanskelig å ta stilling til hva som skal unntas offentlighet fordi det anses som forretningshemmeligheter. Dette kunne med fordel vært behandlet mer utfyllende i loven.

Mye av arbeidet vi gjør kunne vært spart dersom innsynskravene hadde vært spisset mer. Mange dokumenter blir tilsynelatende bestilt «for sikkerhets skyld».

Med hilsen

Gunbjørg Lothe
fung. avdelingsdirektør

Elisabeth Hynne
juridisk seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer